

‘Waarom niet wonen in kerk?’

Architect en cultuurfilosoof pleiten voor meervoudige functie kerkgebouwen

- ▶ Twee auteurs pleiten ervoor parochiekerken open te houden
- ▶ Zij willen gemeenschap betrekken bij nieuwe functies oud gebouw
- ▶ Er is nood aan zingevende ruimte

Erik DE SMET

Tegenwoordig worden tal van parochiekerken nog maar zelden gebruikt, terwijl niet eens zo lang geleden iemands leven zich van de wieg tot het graf afspeelde in dat kerkgebouw. De tijd van het ‘rijke roomse leven’ is verdampt, maar velen willen dat maar niet inzien. Met een nota over de toekomst van de parochiekerken doorbrak de vorige Vlaamse regering het taboe.

Dat ‘lege kerkgebouw’ is voor sommigen voldoende reden om sluiting, herbesteding of sloop van kerkgebouwen te overwegen. Cultuurfilosoof Sylvain De Bleeckere en architect Roel De Ridder, beiden verbonden aan de Universiteit Hasselt, willen het debat openbreken. In hun boek *Het open kerkgebouw* pleiten ze voor een herwaardering van de kerkruimte.

„Het is een complex debat”, zegt Sylvain De Bleeckere. „Sommigen achten het oude kerkgebouw geen blik meer waard, behalve als een fenomeen uit vervlogen tijden. De erfgoedverdedigers pleiten dan weer voor

De Ridder (links) en De Bleeckere (rechts) willen een taboe doorbreken. © Mine Dalemans

het behoud van zo veel mogelijk waardevolle gebouwen. Gemeentelijke politici benaderen het probleem louter economisch en in kerkelijke kringen wordt nog het liefst gezweven.”

Roel De Ridder: „Architectuur is altijd ingebed en verankerd in een cultuur en in een gemeenschap. Ook wie niet ter kerke gaat, voelt een verwantschap met dat bijzondere gebouw, vaak daadwerkelijk in het midden van zijn of haar leefgemeenschap. Vandaar ons pleidooi om kerken open en toegankelijk te

houden in plaats van ze te herbesteden, want dat leidt vaak tot eenzijdige en elitaire projecten. Een kerk is een openbaar ge-

„Kerk, wees creatiever en blijf niet steken in negativisme”

bouw en bovendien eigendom van een openbaar bestuur. Daarom lijkt ons het beste de liturgische functie te behouden en tege-

lijk een invulling te zoeken waar de plaatselijke gemeenschap wat aan heeft.”

„De markt van de culturele centra is verzadigd”, zegt De Bleeckere. „We hebben er met andere woorden geen extra nodig. Een parochiekerk trekt ook zelden een publiek van elders, tenzij ze topstukken herbergt. Daarom is het zinvoller de plaatselijke gemeenschap nauwer te betrekken bij de functie van het gebouw. Met mijn studenten waagden we ons aan de oefening voor de zes parochiekerken in de gemeente

Kortesseem. Op een zondag waren die allemaal geopend en gingen we in debat met de mensen.”

Dat leverde voorstellen op, zoals voor- en naschoolse kinderopvang onder te brengen in een van de kerken en toch de sacraliteit te bewaren. De Bleeckere: „Ook al is het niet eenvoudig, met de identiteit van een kerkgebouw kun je meer doen dan je vermoedt. Er is vandaag nog voldoende sociaal kapitaal aanwezig om iets nieuws te realiseren.”

De Bleeckere en De Ridder stellen dat een kerkgebouw, naast de liturgie, best meerdere functies kan hebben. Niet alleen bekijkt de hedendaagse architectuur een gebouw meervoudig, de auteurs voelen zich in hun pleidooi gesteund door de kerkgeschiedenis. Op oude schilderijen van kerkinterieurs zie je in de kerkruimte van alles gebeuren, van ontmoetingen tot begrafenissen.

„Kerkgemeenschap, wees creatiever en blijf niet zitten in negativisme”, besluit De Bleeckere. „Een plaatselijke gemeenschap kan zelf haar visie ontwikkelen. Nu zijn er nog voldoende krachten daartoe aanwezig. Roel ‘herdacht’ in zijn doctoraat de kerktoren in Schuren als een woontoren. Waarom bijvoorbeeld geen minimale woonfunctie verbinden aan de kerk? De bewoners kunnen dan het kerkgebouw helpen beheren.”

Sylvain De Bleeckere & Roel De Ridder, *Het open kerkgebouw*, Pelckmans, Kalmthout, 2014, 161 blz., ISBN 978 90 289 7661 0, 16,50 euro.

Belg in Vaticaan

Paus Franciscus benoemde de Belgische jezuïet Bernard Pottier uit Luik tot lid van de Internationale Theologische Commissie van het Vaticaan. Pottier doceert filosofie, dogmatiek en fundamentele theologie aan de theologische faculteit van de jezuïeten in Brussel, waarvan hij ook de voorzitter is.

Ouderen

Emeritus paus Benedictus XVI was een opgemerkte gast op de ontmoeting van diens opvolger met senioren uit de hele wereld. Paus Franciscus vroeg meer waardering voor de ouderen: „Een volk dat niet goed zorgt voor ouderen is een volk zonder toekomst. Waarom? Omdat het dan zijn geheugen verliest en zijn eigen wortels uitrukt.”

Opus Dei

Op 27 september werd mgr. Alvaro del Portillo zalig verklaard. Hij leidde de personele prelatur Opus Dei van 1975 tot zijn dood in 1994. Hij volgde stichter Escrivá de Balaguer op, die in 2002 werd heilig verklaard. (IVH)

Advertentie

IN TOPVORM BLIJVEN

VISTA÷Omega 3™

GOED VOOR ONS HART!

1 g actieve omega-3
EPA + DHA in 1 capsule /
farmaceutische kwaliteit

40+20 Caps **GRATIS**
60 Caps = 19,90€ cnk: 2981-934

PROMO **BIJ UW APOTHEKER**
geldig zolang voorraad strekt.

